НАУКОВИЙ ГУРТОК КАФЕДРИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН ФАКУЛЬТЕТУ № 6

УДК 343
Віра Олександрівна СКРИННІК,
студентка групи Ф6-ПДдср-16-3 ХНУВС
Науковий керівник: кандидат юридичних наук Наумова А. О.

ШАНТАЖ ЯК СПОСІБ УЧИНЕННЯ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ

Торгівля людьми у структурі кримінального бізнесу займає значне місце. Так, поліцейські у 2018 році виявили 290 кримінальних правопорушень(у 2017 році – 321), передбачені ст. 149 Кримінального кодексу України. Також у 2018 році працівниками органів МВС була припинена діяльність 24 організованих злочинних груп, які займалися торгівлею людьми. У 2018 році встановлено 223 постраждалих від торгівлі людьми, з них: 70 – чоловіки, 135 – жінки, 18 – неповнолітні. Водночас, Новий звіт Держдепартаменту США вказує на те, що торговці людьми в Україні продовжують уникати серйозних покарань, а кількість жертв визначається неефективно. Вищезазначене, свідчить про те, що торгівля людьми сьогодні займає одне з лідируючих місць в рейтингу латентної злочинності, а тому є актуальною проблемою, що привертає увагу всієї світової спільноти.

При кваліфікації будь-якого злочину об’єктивна сторона злочину відіграє важливу роль – передумовою кримінальної відповідальності, а також підставою розмежування складів злочинів. Одним з найбільш значущих факультативних ознак об’єктивної сторони складу злочину – *є спосіб його вчинення.* У положеннях статті 3 Протоколу про попередження і припинення торгівлі людьми, особливо жінками і дітьми, і покарання за неї, що доповнює Конвенцію Організації Об’єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності, визначено наступні способи вчинення злочину: *загроза силою або її застосування або інших форм примусу, викрадення, шахрайство, обман, зловживання владою або уразливістю положення, підкуп, у вигляді платежів або вигоди, для одержання згоди особи, яка контролює іншу особу.*

Законодавець у диспозиції ст. 149 Кримінального кодексу України «Торгівля людьми або інша незаконна угода щодо людини», визначив такий *спосіб вчинення злочину, як шантаж,* але при цьому нормативна дефініція цього поняття і порядок в його використанні відсутні. Шантаж (франц. chantage) – злочин, що полягає в загрозі викриття, розправи з близькими, розголошення ганебних, часто сфабрикованих відомостей з метою домогтися якихось вигод. Аналіз норм Кримінальних кодексів союзних республік 60 рр. (Білорусії, Киргизії, Латвії), дозволив визначити, що ознаками шантажу були не ганебні відомості, а такі, які потерпілий бажає зберегти в таємниці. Такої ж точки зори дотримується А. М. Орлеан, який під шантажем розуміє «психічне насильство,

© Скриннік В. О., 2019

що полягає у погрозі розголосити відомості, які потерпілий чи його близькі родичі бажають зберегти у таємниці». Слід погодитися з точкою зору Д. Ю. Жданухіна, який до чинників реальності загрози відносить: 1) повноту і характер шантажних відомостей; 2) наявність у суб'єкта можливості реалізувати загрозу повністю або частково поширити обмеженому або необмеженому колу осіб; 3) обставини, що характеризують особистість суб'єкта; 4) обставини, що характеризують особистість потерпілого»

На основі аналізу праць А. М. Орлеана, Д. Ю. Жданухіна та інших науковців, вважаємо за доцільне визначити, що *шантаж, як спосіб торгівлі людьми – це реальна загроза поширення будь-яких відомостей, як ганебних, так і таких, які потерпілий бажає зберегти в таємниці, які можуть завдати істотної шкоди правам і законним інтересам потерпілого або його близьких*

Одержано 13.04.2019

НАУКОВИЙ ГУРТОК КАФЕДРИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ ДОСУДОВОГО СЛІДСТВА ФАКУЛЬТЕТУ № 1

УДК 343.1(477)

Дмитро Петрович АЛАДОЧКІН,
курсант групи Ф4-301 ХНУВС
Науковий керівник: кандидат юридичних наук Фоміна Т. Г.

ЩОДО ПОРЯДКУ ПРОВЕДЕННЯ ОГЛЯДУ ЖИТЛА ЧИ ІНШОГО ВОЛОДІННЯ ОСОБИ

В статті 30 Конституції України зазначається, що кожному громадянину гарантується недоторканість житла. Не допускається проникнення в житло чи інше володіння особи, здійснення в них огляду чи обшуку інакше як за мотивованим рішенням суду. Дане конституційне положення деталізується у ст. 13 та в ч. 1 ст. 233 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України). Втім, одним з актуальних питань слідчої діяльності є недосконалість правової регламентації порядку проведення огляду й обшуку житла чи іншого володіння особи уповноваженою особою без ухвали слідчого судді, що призводить в деяких випадках до втрати можливості отримання важливих доказів.

Огляд і обшук відрізняються від інших слідчих (розшукових) дій своєю пошуковою спрямованістю. Законодавець відносить обшук до слідчих (розшукових) дій, що мають проводитися слідчим чи прокурором (ст. 236 КПК України). Враховуючи важливість зазначеної дії в аспекті втручання в права

© Аладочкін Д. П., 2019